

Poslovna pravo

1.) Opišite poglavitne pravne osebe. Opredelite pojem gospodarske družbe. (4t)

Pravna oseba, pravni subjekt.

2.) Vrste arbitraže, arbitražna odločba, primerjalni prikaz arbitražnega in sodnega načina, odločanja (5t).

Poznamo stalno arbitražo.

Če je arbitraža ustanovljena z nalogo, da razsodi samo v določenem sporu in da po opravljenem delu preneha obstajati, govorimo o priložnostni (ad hoc) arbitraži.

Nasprotno pa je institucionalna arbitraža (stalna organizacija) ustanovljena z nalogo, da opravlja funkcijo arbitražnega odločanja.

3.) Kaj je firma? Katere so pogojno dovoljene oz. prepovedane sestavine firme? Kako se firma varuje?

Izraz firma izhaja iz lat. glagola «firmare» - podpisati, potrditi. V tujini poznajo naslednja poimenovanja: nom commercial, business name in trade name. Firma je ime, s katerim družba posluje. V firmškem pravu srečujemo upravnopravne in civilnopravne predpise. Med upravnopravne štejemo določila statusnega prava, ki določajo dolžnost vseh gospodarskih subjektov, da poslujejo pod določeno firmo, in civilnopravno pravo, ki kot omenjeno ureja varstvo firme.

Sestavine firme so:

obvezne sestavine:

- označba, ki napotuje na dejavnost družbe (tovarna kemičnih izdelkov),
- označba pravnoorganizacijske oblike družbe (d. n. o, d. d., d. o. o.),
- obvezne sestavine, ki so odvisne od pravnoorganizacijske oblike družbe,
- priimek vsaj enega družbenika v d. n. o. z navedbo, da je družbenikov več,
- priimek vsaj enega komplementarja v k. d.,
- dodatek t. d. v firmi d. o. o. in d. d;

dodatne sestavine so tiste, ki družbo podrobneje označujejo. Te ne smejo biti take, da spravljajo ali utegnejo spraviti v zmoto glede vrste ali obsega poslovanja ali da bi utegnile priti do zamenjave s firmo ali znakom razlikovanja druge osebe ali bi kršile pravice drugih oseb (ZGD, 13. člen). Sestavljene so lahko iz okrajšav, zlogov ali besed (Merkur, Mercator, Color ...);

neobvezne sestavine so lahko razni likovni dodatki v obliki risbe, slike in podobnega; nedovoljene sestavine.

Firma ne sme vsebovati besed oziroma znakov:

- ki nasprotujejo zakonu ali morali,
- ki vsebujejo znane blagovne ali storitvene znake drugega upravičenca,
- ki vsebujejo ali posnemajo uradne znake (ZGD-1, 17. člen).

Izbira firme je sicer svobodna, vendar se mora tako razlikovati od že obstoječih firm v RS, da se odpravi možnost zamenjave. Registrsko sodišče po uradni dolžnosti nadzoruje spoštovanje načela izključnosti firme, kot tudi ugotavlja skladnost firme z drugimi določbami ZGD. Če je firma v nasprotju z zakonom, sodišče zavrne vpis firme v sodni register. Družba, ki meni, da se firma ne razlikuje jasno od prej registrirane firme, ima pravico, da s tožbo zahteva opustitev uporabe firme, njen izbris iz registra in odškodnino.

Ime firme mora biti v slovenskem jeziku, prevod firme v tuj jezik pa se lahko uporablja samo skupaj s firmo v slovenskem jeziku. V firmi se uporabljajo tuje besede v tujem jeziku le, če ustrezajo firmam oz. imenom družbenikov, ki so sestavni del firme ali če gre za mrtev jezik oz. fantazijska poimenovanja. Besedo Slovenija ali njene izpeljanke je dovoljeno vnesti v firmo le z dovoljenjem Vlade RS. Družba lahko uporablja skrajšano firmo, ki vsebuje vsaj sestavino, po kateri se družba razlikuje od firm drugih družb, in označbo, za kakšno družbo gre (npr. A\$B, d. o. o.). Tudi skrajšano firmo se vpiše v sodni register. Zakon dovoljuje, da se zavaruje firma bodoče družbe, ki še ni ustanovljena. Gre za zavarovanje ideje o firmi bodoče družbe. Vsakdo lahko zahteva, da sodišče vpiše firmo v register, ne da bi hkrati bila ustanovljena družba. Gre za nameravano firmo. Varstvo nameravane firme je omejeno na eno leto, v nasprotnem sodišče izbriše nameravano firmo iz registra. Firma se uporablja skupaj s podjetjem.

4.) Katera izmed naštetih predpostavk ni vedno nujna za nastanek obligacijskega razmerja? (2t)

To je causa.

5.) Ali je pri pogajanjih stranka odškodninsko odgovorna (3t)

Samo če se stranki dogovorita.

6.) Opreделите razlike med ničnostjo in izpodbojnostjo. Kdaj se uveljavlja ničnost in kdaj izpodbojnost? (8t).

Ničnost: absolutna, ne zastara.

7.) Ubeseđite praviĸen odgovor dvotirno upravljanje pomeni, da imamo upravni in nadzorni svet. (3t)

8.) Kdo odgovarja za obveznosti v d.n.o? (4t)

Družbeniki z vsem svojim premoženjem.

9.) Na kakšen naĸin je urejeno zastopanje v k.d? (4t)

Zastopa komplementar. Ima pravico do obveščeniosti, do nadzora, lahko je pooblašĸenec.

Komanditna družba je družba dveh ali več oseb, v kateri je najmanj en družbenik odgovoren za obveznosti družbe z vsem svojim premoženjem (komplementar), medtem ko najmanj en družbenik ni odgovoren za obveznosti družbe (komanditist).

Komanditna družba predstavlja kombinacijo osebne in kapitalske družbe (osebno odgovorni komplementar in neodgovorni komanditist) in je nastala zaradi potrebe po vključevanju v podjetniško poslovanje tudi tistih oseb, katerim gospodarska dejavnost ni poglavitni poklic.

10.) Kaj je prepoved konkurence? Katere oblike prepovedi konkurence poznate? Napišite primer. (6t).

Zakon določa generalno klavzulo, po kateri so prepovedani in nični sporazumi med podjetji o pogojih poslovanja na trgu, katerih cilj ali učinek je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco. Gre za dejanja, ki pomenijo ali lahko povzročijo omejitev konkurence.

Bistvo prepovedi omejevalnih sporazumov je v tem, da so prepovedani in nični sporazumi med podjetji o pogojih poslovanja na trgu, katerih cilj ali učinek je preprečevati, ovirati ali izkrivljati konkurenco v naši državi.

Zakon primeroma navaja, da je zlasti prepovedano:

- neposredno ali posredno določati nakupne ali prodajne cene ali druge poslovne pogoje
- omejevati ali nadzirati proizvodnjo, prodajo, tehnični razvoj ali naložbe;
- določati v razmerjih z drugimi sopogodbniki neenake pogoje za enakovrstne izpolnitve, če je s tem sopogodbnik postavljen v konkurenčno slabši položaj;
- pogojevati sklenitev pogodbe s tem, da sopogodbniki sprejemajo še dodatne izpolnitve, ki po svoji naravi in trgovskih običajih nimajo zveze s predmetom te pogodbe;
- razdeliti trg ali vire nabave med udeleženci.

11.) Kaj je sodni register? Katere družbe se vanj vpisujejo? Naštejte naloge AJPES? (5t)

Sodni register sestoji iz glavne knjige in zbirke listin. Sodni register je javna knjiga. Javnost podatkov vpisanih v glavno knjigo sodnega registra se zagotavlja, tako da mora biti vsakomur prek spletnih strani agencije omogočen brezplačen vpogled v podatke, ki so o posameznem subjektu vpisani v sodni register in z izstavitvijo izpisov iz sodnega registra po 48. členu tega zakona. Javnost vsebine listin, na katerih temeljijo vpisi v sodni register ali ki so bile zaradi javne objave predložene sodnemu registru.